

De vilda blommornas dag till Brucebo naturreservat lördagen den 15 juni 2025

I strålände försommarväder startade dagens cirka 35 deltagare vandrigen ut mot fornborgen, där man har en vidunderlig utsikt längs den gotländska kusten söderut bort mot Visby och Högklint och norrut mot Själsö fiskeläge och klintarna i Lummelunda. Här uppe bildar kalkrev från silurtiden underlaget för växtligheten. Bland de kalkberoende arterna sågs baktimjan *Thymys serpyllum*, solvända *Helianthemum nummularium*, gul fetknopp *Sedum acre*, hartsros *Rosa mollis*, äppelros *R. rubiginosa*, rött oxbär *Cotoneaster integerrimus*, alvaroxbär *C. canescens* och svartoxbär *C. niger*.

När vi väl hittade rätt väg började nedstigningen från klinten, nedför trappan i kalkslutningen till de fuktigare markerna under klinten. Här sipprar källvatten ut ur klintens fot och bildar källmyrar. Vid spången över källmyren, som numera tyvärr är rätt igenväxt, fanns vinterfräne *Nasturtium *sterile* i stor mängd, någon planta var i blom. Även äkta ängsnycklar *Dactylorhiza incarnata* var. *incarnata*, näbbstarr *Carex lepidocarpa* ssp. *lepidocarpa*, gräsull *Eriophorum latifolium* och kärrtistel *Cirsium palustre* växte i de mer intakta delarna. I övre delen stod några plantor av dikesskräppa *Rumex conglomeratus*, en av områdets stora sällsyntheter.

Efter att vi hade passerat en liten talldunge öppnade sig markerna ut mot fågelreservatet Skansudd i väster. I övre kanten sipprar det ut vatten från den något högre liggande tallskogen. Här utbildas en kalkfuktmark med orkidéer och andra kalkälskande arter. Eftersom stigen genom reservatet passerar just i kanten av fågelskyddet hålls växtligheten låg av trampet. Nere i gräset gömde sig den lilla tagelsäven *Eleocharis quinqueflora* och den något högre plattsäven *Blysmus compressus*. Majvivorna *Primula farinosa* var nästan överblommad och av fjälltätört *Pinguicula alpina* sågs bara förmodade blad i en sipperyta. Släktingen tätört *P. vulgaris* var i stället i full blom, liksom orkidéerna äkta ängsnycklar, blodnycklar *Dactylorhiza incarnata* var. *cruenta* och skogsnycklar *D. maculata* ssp. *fuchsii* samt en tidig sumpnyckel *D. majalis* ssp. *lapponica*.

Vi fortsatte stigen norrut och såg på håll flera orkidéer ute i det fuktigare området inom fågelreservatet. Här fanns bland andra kärrknipprot *Epipactis palustris* i knopp. Det var också gott om den mer heltäckande källmyrsarten trubbtåg *Juncus subnodulosus*. Nu var det dags att inta utflyktens matsäck, och spången i nordkanten av fågelreservatet fick duga som sittplats.

Just norr om spången ligger en trekantig fuktmark, där det var gott om orkidéer. Flugblomster *Ophrys insectifera* fanns i mängder. Johannesnycklar *Orchis militaris* och Sankt Pers nycklar *O. mascula* växte spritt liksom kärrknipprot *Epipactis palustris* (i knopp) och brudsporre *Gymnadenia conopsea* (i knopp). Även enstaka nattviol *Platanthera bifolia* sågs i en skogskant mot nordväst samt gott om tvåblad *Neottia ovata* i själva skogen. Grönvit nattviol *P. chlorantha* var ännu bara i knopp.

Vi fortsatte nordost, ut på stigen och lämnade Visby, via en stätta. Här i Väskinde socken består miljön av äldre, strandnära tallskog nästan utan undervegetation. Bland tallarna växte nästrot *Neottia nidus-avis* i flera grupper. Arten saknar klorofyll och livnär sig mykoheterotroft genom att ta näring från svampmycel. Stigen fortsätter nu mot sydost, och när man närmar sig Brucebo visar sig närheten till bebyggelse genom ett ökat inslag av tysklönn *Acer pseudoplatanus* och sötkörbär *Prunus avium*. Nordost om trappan uppför kalkslutningen ser man i träden stora klättrande bestånd av skogsklematis *Clematis vitalba* och vid själva stigen några buskar av tibast *Daphne mezereum*.

Nu svänger stigen mot sydväst och man är tillbaka i Visby. I tallskogen växer gott om skogsfibblor *Hieracium* sect. *Hieracium* och storvuxen örnbräken *Pteridium aquilinum*. Betydligt mindre ormbunkar finns där stigen möter klintkanten. Här växer kalksvartbräken *Asplenium trichomanes* ssp. *quadrivalens* och murruta *A. ruta-muraria* i själva klinten och

sällsyntheten kalkbräken *Gymnocarpium robertianum* står just nedan vid brantfoten. Vid vägen i öster avslutades exkursionen, som leddes av Gun Ingmansson och

Jörgen Petersson